

1. Η Ελληνική επανάσταση του 1821 Ένα μήνυμα ελευθερίας για την Ευρώπη

σσ. 16 - 33

Ο χαρακτήρας της Ελληνικής επανάστασης

συγγένεια με τ' αντίστοιχα κινήματα Ευρώπης και Αμερικής

Εθνικό κίνημα	Πολιτικό κίνημα
με στόχο	με στόχο

Χαρακτηριστικά του ελληνικού εθνικού κινήματος

Οργάνωση κι έκρηξη της επανάστασης

1814: σύσταση της Φιλικής Εταιρείας στην Οδησό

Ιδρυτικά
μέλη:

Σκοπός:

Στόχοι:

Έκβαση:

---

1. Γιατί ο Ιωάννης Καποδίστριας αρνήθηκε την ηγεσία της Φιλικής Εταιρείας;
2. Ποια ήταν η στάση του Αλέξανδρου Υψηλάντη απέναντι στη Φιλική Εταιρεία και στην έναρξη της επανάστασης από τις Παραδουνάβιες ηγεμονίες;

Σελ.
17-23

Επανάσταση στις ηγεμονίες

Ποιο ήταν το **ιδιότυπο καθεστώς** στις δυο ηγεμονίες;
Για ποιο λόγο **επιλέχτηκαν για την έναρξη** της επανάστασης;

Ποια υπήρξε η δύναμη και η σύσταση του στρατεύματος του Αλ. Υψηλάντη;

Ιερός Λόχος (1821), Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

«Οι Ιερολοχίτες μάχονται στο Δραγατσάνι», πίνακας του Πιέτερ Φον Ες.

Ο **Ιερός Λόχος** ήταν στρατιωτική μονάδα Ελλήνων εθελοντών, την οποία συγκρότησε το 1821 ο Αλέξανδρος Υψηλάντης στις παραδουνάβιες ηγεμονίες και πολέμησε στο Δραγατσάνι. Ήταν η πρώτη οργανωμένη στρατιωτική μονάδα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, με ομοιόμορφο εξοπλισμό και σχετική πειθαρχία. Οι εθελοντές ήταν κυρίως φοιτητές από τις ελληνικές παροικίες της Μαύρης Θάλασσας. Διοικητής του Ιερού Λόχου ήταν ο Γ. Καντακουζηνός και υπασπιστής του ο Αθανάσιος Τσακάλωφ, συνιδρυτής της Φιλικής Εταιρείας. Ο πρώτος πυρήνας απαρτιζόταν από 500 άτομα, έφτασε όμως σε συνολική δύναμη περίπου 2.000 ανδρών.

Ποια υπήρξε η στάση των Βλάχων και των άλλων ντόπιων ηγεμόνων απέναντι στην ελληνική εξέγερση;

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

- 📌 21 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1821, πρώτη μάχη Ελλήνων Τούρκων στο Γαλάτσι / **ήττα Ελλήνων**
- 📌 22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1821, ο Αλ. Υψηλάντης «διαβαίνει τον Προύθο»
  - 🌟 Ο Αλ. Υψηλάντης στο Ιάσιο (πρωτεύουσα)
- 📌 1Η ΜΑΪΟΥ 1821, μάχη στο Γαλάτσι / **ήττα Ελλήνων**
- 📌 7 ΙΟΥΝΙΟΥ, σύγκρουση στο **Δραγατσάνι** / **ήττα Ελλήνων**
  - 🌟 **σφαγή πολλών Ελλήνων και Ιερολοχιτών**
- 📌 17 ΙΟΥΝΙΟΥ, σύγκρουση στο Σκουλένι / **ήττα Ελλήνων**
- 📌 ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ 1821, Μονή Σέκου: Γεωργάκης Ολύμπιος ανατινάζει την πυριτιδαποθήκη
  - 🌟 Ιωάννης Φαρμάκης συλλαμβάνεται κι αποκεφαλίζεται

Ποια ήταν η έκβαση της επανάστασης στις Ηγεμονίες;

Οι πρώτες αντιδράσεις στην επανάσταση, ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Αντιδράσεις από το Σουλτάνο

Αντιδράσεις από

χριστιανικός κόσμος	κυβερνήσεις μεγάλων δυνάμεων	ελληνική επαναστατική ηγεσία

Σε σχέση με τη «φιλοσοφία» της επανάστασης, οι

Οι Φιλελεύθεροι διανοούμενοι προέβαλλαν	Οι Συντηρητικοί κύκλοι εξέφραζαν

Η εξέλιξη της επανάστασης /πολεμικά γεγονότα

- 23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ, Αλαμάννα Αθανάσιος διάκος / Ομέρ Βρυώνης
  - 8 ΜΑΪΟΥ, Χάνι της Γραβιάς, Οδυσσέας Ανδρούτσος / Ομέρ Βρυώνης
  - 12-13 ΜΑΪΟΥ, μάχη στο Βαλτέτσι, Θεόδωρος Κολοκοτρώνης / Μουσταφά Μπέης
- 2
- πρώτη μεγάλη νίκη Ελλήνων
- ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ 1821, άλωση Τριπολιτσάς, Κολοκοτρώνης - εδραίωση του αγώνα στην Πελοπόννησο

1. Πώς συνέβαλε η αποστασία του Αλή Πασά (από την άνοιξη του 1820) στην εδραίωση της επανάστασης;
2. Γιατί η επανάσταση επικράτησε στη νότια Ελλάδα ενώ κατεστάλη στη Βόρεια Ελλάδα;

- ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1822, καταστροφή της Χίου
- ΙΟΥΝΙΟΣ 1822, πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας στο Τσεσμέ (Κ. Κανάρης)
- 26-28 ΙΟΥΝΙΟΥ 1822, Δερβενάκια, καταστροφή του Δράμαλη
- ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1823, μάχη στο Κεφαλόβρυσο (Μ. Μπότσαρης)
- ΙΟΥΝΙΟΣ 1824: καταστροφή Κάσου
καταστροφή Ψαρών
- ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1825: απόβαση Ιμπραήμ (αιγυπτιακές δυνάμεις)
- 20 ΜΑΪΟΥ 1825: μάχη στο Μανιάκι (Παπαφλέσσας)
- 10 ΙΟΥΝΙΟΥ 1825: άλωση της Τριπολιτσάς από τον Ιμπραήμ
- 10-11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1826: Έξοδος Μεσολογγίου
- 22-24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1827: θάνατος Καραϊσκάκη, καταστροφή των Ελλήνων στο Φάληρο
- 24 ΜΑΪΟΥ 1827: παράδοση της ακρόπολης των Αθηνών στον Κιουταχί
- 8-20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Ναυμαχία του Ναυαρίνου

Πολιτική οργάνωση των Ελλήνων ανάγκη συγκρότησης πολιτικής εξουσίας

επαναστατικά τοπικά συμβούλια

επικρατούν οι προεστοί και οι αρχιερείς που
προσπαθούν να διατηρήσουν τα προνόμιά τους

πρώτες τοπικές (περιφερειακές) Γερουσίες

Η εξουσία και η διοίκηση **ανατίθεται** βασικά σε όσους είχαν την εξουσία πριν την επανάσταση, κυρίως **προεστούς και πρόκριτους** (διοίκηση, φόροι, διατήρηση ένοπλων τμημάτων).

Όμως, στην πορεία της επανάστασης ο **Δημήτριος Υψηλάντης** (εκπρόσωπος του Γενικού Επίτροπου της Αρχής, δηλ. του Αλέξανδρου Υψηλάντη), με τους Φιλικούς, τους νεοφερμένους απ' την ελληνική Διασπορά και τους κλεφτοκαπεταναίους **διεκδικούν μερίδιο στην πολιτική ζωή και τις στρατιωτικές επιχειρήσεις** ➡ σύγκρουση

οξεία αντίθεση ανάμεσα σε δυο κοινωνικές ομάδες απ' την αρχή της επανάστασης

Πρόκριτοι Προεστοί Κοτζαμπάσηδες	Στρατιωτικοί / κλεφτοκαπεταναίοι (με αρχηγό τον Κολοκοτρώνη) Δημήτριος Υψηλάντης Φιλικοί
υπέρ	υπέρ
ΤΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (για να ελέγχουν το λαό)	ΤΗΣ ΕΜΜΕΣΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Α' ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟ, τέλος του 1821

«Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδος»,
το πρώτο δημοκρατικό σύνταγμα της χώρας
λαϊκή κυριαρχία

Β' ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ στο Άστρος της Κυνουρίας, (Μάρτιος του 1823)

τροποποιεί το σύνταγμα της Επιδαύρου

ακολουθούν οι δυο εμφύλιοι πόλεμοι

1825: δημιουργία τριών πολιτικών κομμάτων :

Επέμβαση Μεγάλων Δυνάμεων ➡ δάνεια

Γ' ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ στην Τροιζήνα, Μάρτιος- Απρίλιος του 1827

- νέο σύνταγμα, πιο δημοκρατικό και φιλελεύθερο
- εκλέγει ως πρώτο κυβερνήτη τον Ιωάννη Καποδίστρια

8-20 Οκτωβρίου: Ναυμαχία του Ναυαρίνου έκρινε την έκβαση του αγώνα

Πρωτόκολλο Ανεξαρτησίας, 3 Φεβρουαρίου 1830
Συνθήκη Κωνσταντινούπολης, Ιούλιος 1832

